

کتاب « شواهد یخچالی در شمال غرب ایران و دوره ی پلیستوسن در کردستان » کتابی است که از دو بخش تشکیل شده است. بخش اول کتاب حاصل چندین سال کار و پژوهش میدانی نویسندگان (دکتر منیژه قهرودی تالی و رسول حسنی قارنایی) در مناطق مرزی ایران با عراق و ترکیه در رابطه با مسائل مختلف مربوط به یخچال می باشد. این محدوده دیواره ای کوهستانی است و با توجه به موقعیت جغرافیایی آن، شرایط آب و هوایی و جهت ناهمواری ها شرایط خاصی برای شکل گیری یخچال های کوهستانی داشته است. نکته ی جالب توجه، اختلاف ارتفاع برف مرز این کوهها نسبت به کوهستان های داخلی کشور است که با وجود ارتفاع بیشتر، خط برف مرز دوره های یخچالی در آنها بسیار بالاتر از ارتفاعات منطقه مورد مطالعه است. در این کتاب دو منطقه ی مهم با شواهد یخچالی تیپیک، مورد بررسی واقع شده اند: کوهستان قندیل در جنوب غربی پیرانشهر و کوهستان بزسینا و دالامپر در جنوب غربی ارومیه. این منطقه از سال ۱۳۸۷ تا زمان چاپ کتاب مورد مطالعه ی نویسندگان کتاب قرار داشته و همچنان روی آن کار می شود. آثار شواهد کاوشی یخچال مانند سیرک ها و دره های یخچالی در حاشیه ی شمالی قندیل که به خوبی تکامل پیدا کرده اند و همچنین شواهد تراکمی شامل تراس های مرتفع و چندگانه در حاشیه ی شعبات رود زاب کوچک و رودخانه ی باراندوز (تا ۷۰ متر در بادین آباد) شناسایی شده اند. داده های فراوانی از طریق کار میدانی به همراه رسوب شناسی و مطالعه ی تصاویر ماهواره ای از اثرات شکل زایی یخچال در این منطقه به دست آمده است. نقش رسوبات یخچالی در بروز

مخاطراتی مانند رانش زمین به ویژه در دیواره ی دره های یخچالی و همچنین نقش آنها در گسترش سکونتگاه های انسانی در منطقه مورد مطالعه قرار گرفته است.

بخش دوم کتاب در واقع ترجمه ی مقاله ی مفصلی است با عنوان « یخچال های طبیعی عصر پلیستوسن در کردستان » که توسط اچ،ای، رایت نوشته شده است و حاصل تحقیقات مفصل و حدود ۱۰ سال کار میدانی نویسنده در کوهستان های کردستان عراق مانند « هلگورد » و همچنین کردستان ترکیه مانند « جیلو و ست » می باشد. با توجه به نزدیکی این مناطق با مرز های ایران مطالعه ی این اثر برای محققان کشورمان بسیار جالب توجه و مفید می باشد. بیشتر محققان یخچال، از این اثر به عنوان یک منبع باارزش استفاده کرده اند. امیدواریم ترجمه ی این اثر ارزشمند و تحقیقات تکمیلی در اطراف محدوده ی مورد مطالعه ی پرفسور رایت، مورد استفاده ی محققان و دانشجویان علاقمند به کار یخچال قرار گیرد.